

Nærings- og fiskeridepartementet

Oslo, 24.06.2015

Vår ref:
hs54/59186

Deres ref:
15/1514-1

Høring – forslag om endring av lov om offentlige anskaffelser og tilhørende forskrifter som ledd i gjennomføring av tre nye anskaffelsesdirektiver

Innledning

Arbeidsgiverforeningen Spekter viser til Nærings- og fiskeridepartements høring om endringer i regelverket for offentlige anskaffelser med bakgrunn i EUs revisjonsprosess på anskaffelsesområdet. Etter søknad er vi gitt utsatt svarfrist til 24. juni.

Da NOU 2014:4 Enklere regler – bedre anskaffelser, forenkling av det norske anskaffelsesregelverket var på høring i fjor høst, støttet Arbeidsgiverforeningen Spekter flertallet i utvalgets syn om at ikke-anskaffelsesmessige hensyn burde tas ut av regelverket for å rendyrke anskaffelsesprosessen i den særnorske delen for offentlige anskaffelser (klassisk sektor). Vi registrerer at et av EUs mål med revisjonen har vært å legge forholdene bedre til rette for å kunne ivareta andre samfunnsmessige hensyn, så som miljø, sosiale hensyn osv. Likevel vil vi innledningsvis peke på at hensiktsmessigheten av slike hensyn må vurderes nøye for ikke å undergrave målet om å effektivisere, rendyrke og avbyråkratisere innkjøpsprosessene.

Departementet drøfter videre flere av forenklingsutvalgets forslag, samtidig som man understreker at man ikke har tatt stilling til hvordan øvrige forslag skal følges opp. En slik tilnæringsmåte gjør det utfordrende å foreta en helhetlig vurdering av anskaffelsesområdet, og kan gi uheldige føringer på de prosessene som departementet varsler at skal følges opp på et senere tidspunkt.

Mange av Spekters medlemsvirksomheter som blir berørt av endringene som foreslås, hører hjemme i forsyningssektorene. Mens innkjøpsreglene for klassisk sektor på flere områder blir mer fleksible, er det motsatte tilfellet for forsyningssektorene. Vi vil derfor særlig kommentere innkjøpsreglene som erstatter dagens forsyningsforskrift.

Et kjennetegn ved mange av våre medlemsvirksomheter er at de konkurrerer i et marked der mange av konkurrentene ikke er underlagt tilsvarende regelverk. Regelverket bør derfor fortsatt gi virksomhetene tilstrekkelig fleksibilitet i anskaffelsesprosessen, slik at de ikke skal tape konkurransekraft. Konkurransesituasjonen i seg selv bidrar til effektive anskaffelser. På en rekke områder er frihetsgradene i forsyningsdirektivet derfor vesentlig romsligere enn i direktivet for klassisk sektor. Vi støtter departementets intensjon om å gjøre regelverket mer tilgjengelig og brukervennlig. Samtidig kan vi ikke se at det gis noen god begrunnelse for hvorfor departementet ønsker å innføre strengere regler for forsyningssektorene enn det direktivet legger opp til.

Departementets forslag bør derfor begrenses til å ikke omfatte mer enn det som er nødvendig, og for ikke å innskrenke nødvendig fleksibilitet bør det unngås å regulere såkalte lovtomme rom. Generelt mener vi forslaget til regelverket er blitt vesentlig mer omfattende, og handlefriheten er innskrenket i forhold til det EU-direktivet legger opp til. Vi kan derfor ikke støtte forslag i høringsnotatet som innebærer en innskrenkning av våre medlemsvirksomheters handlefrihet til selv å utforme gode anskaffelsesprosedyrer av det som følger av forsyningsdirektivet.

Høringsnotat 1 Endringer i lov om offentlige anskaffelser

I loven hjemles departementets kompetanse til å gi forskrift om regler for forsyningssektorene som går lenger enn det direktivet legger opp til. I tråd med overnevnte støtter ikke Spekter at departementet gis slik adgang ut over det som er nødvendig for å oppfylle våre internasjonale forpliktelser.

Høringsnotat 2 Ny forskrift om offentlige anskaffelser

Departementet gjør rede for at de ikke har vurdert forenklingutvalgets forslag om å fjerne flere av bestemmelsene i dagens kapittel 3 om alminnelige regler, så som skatteattest, HMS egenerklæring, språkkrav, mv., bortsett fra kravet om lærlingeklausul. Som nevnt innledningsvis mener Spekter primært at en slik klausul burde fjernes, siden oppdragsgivere har anledning å stille et slikt krav uavhengig av en slik bestemmelse. Vi er likevel enig i at den foreslåtte endringen er bedre enn dagens bestemmelse.

Når det gjelder rekkefølgen og inndelingen som er foreslått er vi enige i at disse gjør forskriften mer pedagogisk og oversiktlig. Generelt mener vi også at den økte fleksibiliteten som forskriften legger opp til på mange områder vil gjøre innkjøpsprosessene bedre. Gjennomføringen av elektroniske anskaffelser vil også være et betydelig fremskritt.

For å sikre forutsigbarhet og åpenhet i innkjøpsprosessene er vi enige at alle kontraktsvilkår synliggjøres i kunngjøringen eller i konkurransegrunnlaget. Tydeliggjøringen av muligheten til dialog med markedet før konkurranse er regulert, vurderer vi også som positivt.

Derimot bør reglene under valg av anskaffelsesprosedyre klargjøres ytterligere med tanke på å unngå en begrensning i forhold til dagens regelverk.

Høringsnotat 3 Ny forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene

Departementet foreslår å tilbakeføre offentlige organer til forsyningssektoren, hvilket vi i utgangspunktet synes er godt forslag. Vi støtter derimot ikke departementets forslag om å endre forskriftens anvendelsesområde og terskelverdier begrunnet i tilbakeføringen, i det forslaget slår svært uheldig ut for virksomheter i forsyningssektoren som konkurrerer i et marked. Å senke terskelverdiene for bygge- og anleggskontrakter som foreslått vil kunne hemme mange virksomheters konkurransekraft. De prosessuelle reglene som foreslås i del II, som for eksempel kunngjøringsplikt, vil dessuten kunne medføre mindre fleksibilitet og økte kostnader for virksomhetene.

Lovteknisk burde det la seg løse å ha to forskjellige regelsett dersom departementet ønsker å opprettholde gjeldende rammer for de som flyttes til forsyningsforskriften. En ny del II i forsyningsforskriften bør derfor vurderes på nytt, og sekundært bør rekkevidden av bestemmelsene begrenses til å gjelde oppdragsgivere som tilbakeføres.

Som nevnt innledningsvis oppfordrer vi lovgiver å utnytte den fleksibiliteten som ligger i EU-direktivet. Vi er derfor generelt i mot at det innføres skjerpete dokumentasjonskrav som skaper unødvendig byråkrati og unødvendige avvisninger. Vi anbefaler at dagens fleksibilitet opprettholdes ved at § 12-1 (2) i departementets forslag utgår.

Når det gjelder gjennomføring av anskaffelsesprosedyrene foreslår departementet i § 18-8 fjerde ledd at oppdragsgiver skal fastsette felles frist for endelig tilbud, og at det ikke kan forhandles etter denne fristen. Vi anbefaler at bestemmelsen fjernes for å gi oppdragiver frihet til å vurdere om det bør forhandles ytterligere, også for å unngå risikoen for avvisning.

Avvisningsreglene bør etter vår oppfatning ikke være mer omfattende enn de er ment å være. Dette innebærer at fleksibiliteten til oppdragsgiver ikke må forringes ved å stille strengere formkrav enn det som fremkommer av direktivet. Forsyningssektorenes utvidede handlingsrom bør tas hensyn til ved at man ikke automatisk legger prosessreglene slik de er definert i klassisk sektor til grunn.

Departementet ønsker å innføre en protokollplikt til tross for at direktivet ikke inneholder en slik bestemmelse. Etter vår vurdering er dette ikke et bidrag til å redusere den administrative byrden, og kan således ikke støttes.

Når det gjelder rammeavtaler støtter vi ikke forslaget som innebærer at forsyningssektorene i Norge underlegges et strengere regime enn i resten av EU. Prosedyrekravene i § 22-1 (3) er fraværende i forsyningsdirektivet, likevel foreslår departementet å innføre bestemmelser

som i stor grad følger av anskaffelsesdirektivet. Det bør være opp til oppdragsgiver å fastsette disse prosedyrene, gjerne i konkurransegrunnlaget.

Departementet foreslår å samordne foa og forsyningsforskriften når det gjelder gjennomføring av konkurransereglene. Når det gjelder konkurranse med forhandling vil fleksibiliteten som ligger i forsyningsdirektivet bli borte. Igjen er dette et eksempel på at det innsnevrer aktørenes behov for fleksibilitet i anskaffelsesprosessen, og vi er således uenig i at det innføres strengere regler enn det etter vår oppfatning er behov for.

Høringsnotat 4 Ny forskrift om konsesjonskontrakter

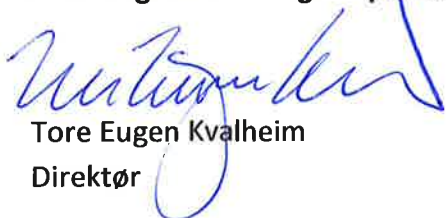
I hovedsak støtter vi departements forslag til regulering av konsesjonskontrakter, mer ber departementet vurdere om terskelen på nasjonal kunngjøringsplikt, foreslått til 6 millioner kroner, er noe lav. Vi snakker her tross alt om ganske store kontrakter.

Avslutning

Departementet skriver at en rekke av anbefalingene fra forenklingsutvalget ikke er behandlet i denne omgang, og at det gjenstår å ta stilling til en rekke spørsmål. Vi vil anbefale departementet at det gjøres fortgang i dette arbeidet, slik at anskaffelsesregelverket kan fremstå i en helhetlig form der alle forslag fra utvalget er vurdert.

Med vennlig hilsen

Arbeidsgiverforeningen Spekter

Tore Eugen Kvalheim
Direktør